

ÖZEL AD KÖKENLİ TÜR ADLARI

Yrd. Doç. Dr. Mehmet ÖZMEN*

Dildeki adlar, tür adları ve özel adlar olmak üzere ikiye ayrılır. Tür adları, aynı türden olan varlıkların, kavramların adlarıdır. Özel adlar ise tek varlığı, kavramı ve topluluğu karşılayan adlardır. Aslında, özel adların büyük bir çoğunluğu başlangıçta, tür adlarına dayanır (HYD 2, s. 87; HYD 3, s. 97-98). Daha önceki dönemlerde olduğu gibi, şu andaki mevcut tür adları da, gerekli hallerde özel ad olarak kullanılabilir.

Ad vermenin değişik şartları ve özellikleri vardır. Verilen ad, ister kişi, ister yer, isterse başka bir şeyin adı olsun, verilmesinde, pek çok şey etkili olmaktadır (HYD 3, 102-124); ancak, özel adın verilmiş sebepleri arasında en etkili olanlardan birisi muhakkak ki kelimenin tür adı olarak anlamıdır. Bugün, ad verirken, anlamı üzerinde durmadığımız pek çok özel adın, başlangıçta tür adı olarak kullanımı vardır ve özel ad olarak seçiminde tür adı anlamı etkili olmuştur. Bunun yanında, özel ad olarak kullanılan pek çok kelimenin artık tür adı olarak kullanılmadığını da görüyoruz. Bu tür özel adlar, başlangıçta tür adı olsalar bile, bugün için bu özelliklerini kaybetmiş durumdadırlar. Zaten, tür adı anlamından hareketle verilen özel adların anlamları, özel gayret ve durumlar dışında düşünülmez ve kelime, tür adı anlamını değil özel ad olarak karşıladığı nesneyi, varlığı çağırır.

Özel adlar, karşıladıkları nesne ve kavramlarla kaynaşır ve ancak onu çağırır. Dolayısıyla özel ad, dünyada tek bir nesneyi veya kavramı karşılar ve onu türdeşlerinden ayırır. İşte, dünyada, tek bir nesneyi, varlığı, kavramı, karşılayan özel adlardan, bazen, yeni kelimeler de türeyebilmektedir. Bu kelimelerin, en çok bilinen örnekleri ise, "Atatürkçülük, Platonculuk, Darwincilik, Buddhizm, Kemalist, Mevlevilik, İsevlik" gibi, devlet, siyaset, bilim, din ve fikir adamlarının adlarından türeyen yeni özel adlardır. Bazen de, özel adlar, özel adın karşıladığı varlığın herhangi bir özelliğine veya niteliğine bağlı olarak tür adı durumuna geçebilmektedir. Bu gibi durumlarda, özel adla ondan türeyen tür adı arasındaki ilişki açıkça görülebileceği gibi, ortaya çıkan ses ve biçim değişiklikleri dolayısıyla bu ilişki açıkça görülmeyebilir de. Ayrıca, özel ad, tür adına dönüşürken, bu dönüşüm sırasında özel ad, bazen ek de alabilmektedir.

Biz bu çalışmamızda, özel ad durumunda iken, özel adın karşıladığı kişi veya yerin herhangi bir yönü, özelliği veya niteliğine bağlı olarak, tür adı durumunda geçen kelimeler üzerinde duracağız. Özel adın tür adı durumuna geçişini, en yaygın şekilde bilimsel alandaki buluşlarda görüyoruz. Özellikle, fizik, kimya ve tıp alanında buluş sahibinin adı, buluşu için tür adı haline

* Çukurova Üniversitesi Fen - Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi.

gelmektedir. Biz bu yüzden kelimeleri, genel kullanıma girenler ve terim durumunda olanlar diye iki gruba ayırdık. Terim durumunda olanların üzerinde fazla durmayacağız. Genel kullanıma giren kelimeler üzerinde ise daha ayrıntılı olarak durmaya çalışacağız.

Belirlediğimiz örneklerin, bu tür kelimelerin tümünü kapsamadığı açıktır. Biz bu çalışmada, daha çok genel sözlüklere girmiş olanları belirlemeye çalıştık. Daha önceki dönemlerde olduğu gibi, günümüz hayatının hızlı akışı içinde de, kişi, yer, firma veya marka adlarından bazılarının zamanla tür adına dönüşebileceği muhakkaktır.

1. Terim Niteliğinde Olanlar

Özel ad iken terim durumuna geçen 43 kelimedenden 23'ü şahıs adından, 16'sı yer adından, 2'si gezegen adından, biri üniversite, biri de ırmak adından gelmektedir. 43 terimin 39'unun şahıs ve yer adına dayanması, özel adların tür adına dönüşmesinde, önceliğin şahıs ve yer adlarında olduğunu göstermektedir.

Matematik alanında: *Şahıs adından:* **algoritma** (<Fr. algorithme < Elharezmi).

Fizik alanında: *Şahıs adından:* **amper** (< Ampère), **angström** (< A. Anström), **galvanizm** (< Fr. galvanisme < Galvani), **gauss** (< Gauss), **hertz** (< Heinrich Hertz), **jul** (< İng. joule < Joule), **nevton** (< İng. newton < Newton), **om/ohm** (< Alm. Ohm < Georg Ohm), **volt** (< Fr. volt < Volta).

Kimya alanında: 1. *Şahıs adından:* **einstenyum** (<Einstein), **fermiyum** (<Fr. fermium < Fermi), **gadolinium** (<Fr. gadolinium < Gadolin), **mayşör** (<Fr. maillehort < Maillo + Chorier), **mendelevyum** (<Fr. mendélévium < Mendelejev), **nobelyum** (<Fr. nobélium < Nobel), **reomür** (<Fr. Réaumur), **rutenyum** (<Fr. ruthénium < Ruthenia), **samaryum** (<Fr. samarium < Samarski). 2. *Yer adından:* **erbiyum** (Ytterby), **hafniyum** (<Hafnia), **holmium** (<Fr. holmium < Stockholm), **germanyum** (<Fr. germanium < Gremania), **iterbiyum** (<Fr. ytterbium < Ytterby), **itriyum** (<Fr. ytterium < Ytterby), **kalforniyum** (California), **polonyum** (<Fr. polonium < Polonya), **terbiyum** (<Fr. terbium < Ytterby). 3. *Üniversite adından:* **berkelyum** (<Fr. berkélium < Berkeley). 4. *Gezegen adından:* **plütonyum** (<Fr. plutonium < Plüton). 5. *İrmak adından:* **renyum** (<Fr. rhénium < Ren).

Jeoloji alanında: 1. *Şahıs adından:* **biyotit** (<Fr. biotite < J.B. Biot), **juro** (<Juro). 2. *Yer adından:* **andezit** (<Andes sıradağlarının adından), **aragonit** (<Fr. argonite, <Aragon eyalet adından), **devoniyen** (<Fr. dévonien < Devon), **kambriyen** (<Fr. cambrien < Cambria), **kaolin** (<Fr. kaolin < Kaoling), **permiyen** (<Fr. permien < Perm), **siyenit** (<Fr. syénite < Syene). 3. *Gezegen adından:* **paladyum** (<Fr. palladium < İng. Pallas).

Tıp alanında: *Şahıs adından:* **daltonizm** (<Fr. daltonisme < Dalton), **östaki** (<Fr., Eus-tachio).

2. Günlük Dile Girmiş Olanlar

Özel ad durumunda iken çeşitli sebeplerle, tür adına dönüşen 89 kelimenin 35'i şahıs adından; 9'u, aile, sülâle, halk veya millet adından; 34'ü, köy, ada, şehir, bölge, ülke, vb. yer adından; 6'sı marka adından, 2'si mitolojik adlardan, 2'si firma adından biri de hayvan adından gelmektedir.

Özel addan tür adına dönüşüm en çok şahıs ve şehir adlarında görülmektedir; zira, belirlediğimiz 89 kelimenin 35 şahıs, 19'u da şehir adından dönüşmüştür. 35 şahıs adının 19'u ise, buluşa dayalı olarak tür adı olmuştur. Yer adlarının ise, en çok, giyecek ve dokuma ürünleri, meyve, içki ve yiyecekler gibi, o yerde yetişen veya üretilen şeyler dolayısıyla tür adına dönüştüğünü görmekteyiz.

ağustos (Lât. Augustus < Roma İmparatoru Augustus'un adından. İmparatora adanmadan önce, Roma takviminde altıncı sırada olan ağustos ayının adı, altıncı anlamında sextilis idi): Yılın 31 gün süren sekizinci ayı.

amerikan (İng. American adından): Pamuktan düz dokuma, kaput bezi. **Amerikan bezi** şeklinde de kullanılır.

artezyen (Fr. artésien, Fransa'da Artois şehrinin adından): Toprağı burgu ile delerek açılan ve suyu yükseğe fışkıran kaynak.

astragan (Astragan şehrinin adından): Karakuş kuzusunun kıvırcık ve parlak postu. 2. Bu posttan yapılmış olan.

barem (Fr. barème, Fransız matematikçisi Bertrant François Barrème (1640-1703)'in adından): Devlet memurlarının maaşlarının derece ve tutarını düzenleyen sistem ve çizelge.

begonya (Fransa'nın San Domingo valisi Michel Bégon'un adından. Bitkiye bu ad, valinin onuruna 1690'da verilmiştir.): Begonyagiller (Begoniaceae) ailesinden, dekoratif yaprakları ve çiçekleri nedeniyle süs bitkisi olarak yetiştirilen ve pek çok çeşidi bulunan sıcak ülke bitkisi (Begonia).

bohem (Fr. bohème, Bohemya adından): Yarınını düşünmeden günü gününe tasasız, derbeder bir yaşayışı olan edebiyat ve sanat çevresinden (kimse veya topluluk).

bordo (Fr. bordeaux, Bordeaux şehrinin adından): 1. Mora çalan kırmızı renk, şarap tortusu rengi. 2. Bu renkte olan.

boykot (İng. boycott, 1880'lerde, İrlanda toprak sorununa ilişkin tartışmalar sırasında, bir mücadele yöntemi olarak kendisine karşı ilişki kesme eylemi uygulanan İngiliz malikâne yöneticisi Charles Cunningham Boykot'un adından): 1. Bir işi, bir davranışı yapmama kararı alma. 2. Bir kimse, bir topluluk veya bir ülkeyle, amaca ulaşmak için her türlü ilişkiyi kesme.

çapanoğlu (18. yüzyılda ve 19. yüzyılın başlarında, Bozok (Yozgat) merkez olmak üzere Orta Anadolu'da egemen olan Çapanoğlu ailesinin adından): mec. Başa dert olacak durum.

dalya (İsveçli bitki bilimci Dahl'in adından): Yıldız çiçeği (Dahlia).

daniska (Alm., Danzig şehrinin adından): En iyi.

davudî (Ar. dâvudî, Davud Peygamber'in adından): Kalın, tok ve gür ses.

dizel (Alm. Djesel, Alman mühendisi Rudolf Diesel (1888-1913)'in adından): Sıkıştırılmış hava içine püskürtülen yakıtla çalışan motor.

- düldül** (Ar. duldul, Hz. Peygamber'in Hz. Ali'ye armağan ettiği katırın adından): 1. (şaka) kötü at. 2. (şaka) Eski araba.
- dürzü** (Ar. durzî, Suriye'de bir kabile adından): Hakaret ve küfür sözü.
- fahrenheit** (Alm., Alman fizikçi Daniel Gabriel Fahrenheit (1686-1736)'in adından): Erimekte olan su sıcaklığını 32, kaynak suyun buhar sıcaklığını 212'de gösterebilecek biçimde derecelenmiş bulunan bir tür termometre.
- fes** (Fas şehrinin adından): 19. yüzyılda ve 20. yüzyılın başında Osmanlılarda yaygın olarak şapka yerine kullanılan, kırmızı, kalın çuhadan yapılmış, tepesinde püskülü olan, silindirik biçiminde, siperliksiz başlık.
- galibarda** (İt. "Kırmızı gömlekliler" adıyla bilinen gerilla kuvvetleriyle Sicilya ve Napoli'yi fethederek İtalyan birliğinin gerçekleşmesine katkıda bulunan İtalyan askeri Guiseppa Garibaldi (1807-1882)'nin adından): Mora çalan kırmızı.
- galvaniz** (Fr. galvanise, İtalyan hekim ve fizik bilgini Luigi Galvani (1737-1798)'nin adından): 1. "Galvanizlenecek parçanın batırıldığı erimiş çinko banyosu" anlamına gelen galvaniz banyosu teriminde geçer. 2. Üzeri değerli maddelerle kaplanacak bir bakır levhanın batırıldığı altın, gümüş veya plâtin banyosu.
- giyotin** (Fr. guillotine, Joseph Ignace Guillotin'in adından): Fransa'da ölüm cezasına çarptırılanların başını kesmek için kullanılan araç.
- gramofon** (Fr. gramophone, 1894'te ABD'li mucit Emil Berliner'in geliştirdiği fonograf türünün tescilli marka adından): Ses yazar, fonograf.
- gravyer** (Fr. gruyère, İsviçre'nin güneyindeki La Gruyère yer adından): İsviçre'de yapılan bir çeşit sarı, yağlı peynir.
- hamburger** (Alm. Hamburger. İlk kez Almanya'nın Hamburg şehrinde üretildiği için bu şehrin adından.) Bir tür köfteli ve yuvarlak ekmecli sandviç.
- hidrellez** (Ar. hıızr-ilyâs, Hızır ve İlyas adlarından): 1. Hızır ve İlyas peygamberlerin her yıl buluştuklarına inanılan 6 Mayıs günü. 2. 6 Mayıs'ta yapılan geleneksel bayram.
- hristo** (Hrito özel adından): "Çaprazlama yapılan teyel" anlamına gelen hristo teyeli tamlamasında geçer, kaz ayağı.
- ısfahan** (Far. isfahan, İsfahan şehrinin adından): Türk müziğinde düğâh perdesindeki makamlardan biri.
- ıskambil** (Fr. Briscambille'in adından): 1. Bir yüzünde sayılar veya resimler bulunan, çeşitli oyunlar oynamaya yarayan kart, oyun kartı. 2. Bu kartların 52 tanesinden oluşan deste. 3. Bu kart destesiyle oynanan oyun.
- İstanbul** (İstanbul adından): Tanzimat'tan Meşrutiyet'e kadar Türkiye'de kullanılan, yakası kapalı bir tür redingot.
- jilet** (İng. Yapımcısı King Camp Gilette'in adından): İnce çelikten yapılmış, iki yanı keskin tıraş bıçağı.

- kalas** (Romanya'da Galati şehrinin adından): Kalın biçilmiş uzun tahta. 2. Ahşap yapılarda kiriş olarak kullanılan kalın biçilmiş uzun tahta.
- kalembek** (Hint Denizindeki Calambac adasının adından): 1. Bir cins kokulu sandal ağacı. 2. Bir cins mısır.
- kanarya** (İsp. canaria, Kanarya adalarının adından): İspinozgillerden, yeşilimsi veya sarı tüylü, koni biçiminde küçük gagalı, ötücü kuş (Serinus canaria).
- kaşmir** (Fr. cachemire, Keşmir adından): 1. Keşmir keçisinin yumuşak hav tüylerinden elde edilen doğal yün. 2. Bu yünden yapılmış.
- kolonya** (İt. Colonia <Köln şehrinin Latince adı Colonia'dan): Hafif kokulu tualet ş-pirtosu.
- kravat** (Fr. cravate. Hırvat adından): Boyun bağı
- lepiska** (Leipzig şehrinin adından): 1. Leipzig şehrinde üretilen kumaş. 2. (Saç için) Uzun, sarı ve yumuşak.
- martin** (İt. martini, Avusturyalı subay ve mühendis Friedrich Martini'nin adından): Tek kurşun atan bir çeşit tüfek.
- mazoşist** (Fr. masochiste, Avusturyalı yazar Leopold von Sacher-Mazoch'un adından): Cinsel zevk almak için kendisine eziyet edilmesi gereken, eziyet çekerek cinsel zevk alan (sapık).
- mecidiye** (Ar. mecidiyye, Abdülmecid'in adından): 1840'ta basılmış o zamanın 20 kuruşu değerinde gümüş sikke.
- medüz** (Yunan mitolojisindeki Medusa'dan): Deniz anası.
- merinos** (Fr. mérinos < marino < Ar. Benû Merîn sülâle adından): Uzun, çok ince, beyaz ve bol tüylü yapağısından dokumacılıkta yararlanılan bir koyun cinsi (ovis aries hispanica). 2. Bu koyundan elde edilen yün. 3. Bu yünden yapılmış olan.
- merserize** (Fr. merceriser > mercerisé, İngiliz kimyacı John Mercer'in adından): 1. Kimyasal bir yöntemle parlaklık verilmiş pamuk ipliği. 2. Bu iplikten yapılmış olan.
- mısır** (Mısır adından. Mısır buğdayı > mısır): mısır.
- Molotof kokteyli** (Sovyet siyaset adamı V.M. Molotov'un adından): Bir şişeye benzit, makine yağı, deterjan doldurularak yapılan fitilli bir tür yangın bombası.
- mont** (İngiliz mareşali Montgomery'nin adından): Alt kenarına bir bant geçirilerek kalçanın üst kısmına oturtulan kısa ve bol kesimli spor ceket.
- mors** (İng. morse, Samuel F.B. Morse'un adından): Nokta ve çizgilerden oluşan bir alfabe kullanan telgraf dizgesi. 2. Bu işaretleri almaya ve göndermeye yarayan âlet.
- muslin** (İt. mussolina veya mussolino > Fr. mousseline, Musul şehrinin adından): 1. Sık dokunmuş, parlak, ince, yumuşak bir tür kumaş. 2. Bu kumaştan yapılmış olan.

- narsizm** (Fr. narcissisme, Mitolojideki Narkissos adından): İnsanın kendi benliğini sevmesi, özseverlik.
- nemrut** (Ar. nemrūd, Babil hükümdarı Nemrud'un adından): Yüzü gülmez, acımaz, can yakıcı.
- nikotin** (Fr. nicotine, Jean Nicot'un adından): Tütün yapraklarından çıkarılan, renksiz, açıkta bırakılınca havadan oksijen alarak esmerleşen, 247 °C'de kaynayan ve 1,033 yoğunluğunda çok zehirli bir alkaloid.
- orlon** (Marka adından): 1. Yapay dokuma ipliği. 2. Bu iplikle dokunmuş kumaş.
- panama** (İng. Fr. panama, Panama yer adından): Orta Amerika'da yetişen bir bitkinin yapraklarından örülmüş yumuşak hasır şapka. 2. Özel olarak dokunmuş bir kumaş türü.
- pantolon** (Fr. pantalon, İtalyan komedilerindeki Pantalone'nin adından) Belden başlayan ve genellikle paçaları ayak bileklerine kadar inen giyecek.
- parmıcan** (İt. parmigiano, Parma şehrinin adından): Bir çeşit İtalyan peyniri.
- parşömen** (Fr. parchemin, Yun. Pergamene "Bergama derisi" adından): Yazı yazmak, resim yapmak için özel olarak hazırlanan deri, tirşe. — kâğıdı: Parşömene benzetilerek yapılan, mat, dayanıklı ve hafifçe saydam kâğıt.
- pastörize** (Fr. pasteurisé, Pasteur'un adından): Özel aletlerde 75 °C'ye kadar ısıtılarak birdenbire soğutulmak yoluyla, içindeki mikropları öldürülmüş olan (süt, bira vb.).
- perlon** (nylon örneğine dayanılarak türetilmiş bir marka adı): 1. İlk olarak Almanya'da yapılan sentetik dokuma ipliği. 2. Bu iplikle dokunmuş kumaş.
- piryol** (İt. Venedikli sanayici ailesi Prioli'nin adından): Üzerinde kümbet biçiminde bir kapağı bulunan, oldukça büyük bir tür cep saati.
- porto** (Portekiz'de Porto şehrinin adından): Portekiz'de yapılan ünlü bir şarap.
- portagal** (Fr. Portugal "Portekiz" adından): 1. Turunçgillerden, Akdeniz ülkelerinde yetişen bir ağaç (Citrus aurantium). 2. Bu ağacın kırmızıya çalan sarı, toparlak veya söbe, kabuğu güzel kokulu meyvesi.
- pulman** (İng. pullman. Yapımcısı Amerikalı George Pullman'ın adından): Yatar koltuk.
- reglan** (İng. Fr. raglan, Lord Raglan'ın adından): 1. Pelerinli bir çeşit palto. 2. Omuzlardan geçerek omuzlara kadar uzanan.
- rimel** (Fr. Rimmel marka adından): Kadınların kirpiklerini kıvrırmak ve daha uzun göstermek için fırça ile sürdükleri yağlı sürme, maskara.
- rokfor** (Fr. roquefort, Roquefort yer adından): Koyun sütünden yapılan, mahzenlerde olgunlaştırılan, içi özel küflü peynir.
- röntgen** (1895'te X ışınlarını bulan Alman bilgini Röntgen'in adından): X veya gama ışınlarının miktar ölçümü birimi.

- sadik** (Fr. sadique, M. de Sade'in adından): Sadistlik özelliği olan.
- saksonya** (Saksonya yer adından): Almanya'da Saksonya bölgesinde yapılan, iyi nitelikli porselen tabak vb. türden kap.
- salaşpur** (Hindistan'daki Solapur şehrinin adından): Seyrek dokunmuş, astarlık ince bez.
- sandviç** (İng. sandwich. Kumarı yarıda bırakmamak için, oyun oynarken masasına sandviç şeklinde hazırlanmış yağlı ekmek getiren dördüncü Sandwich kontu John Montagu'nun adından): iki ince ekmek dilimi arasına tereyağı, peynir veya sucuk gibi şeyler konularak hazırlanan yiyecek.
- setliç** (Alm. Sedlitz, Çek Cumhuriyeti'ndeki Sedlitz köyünün adından): 1. İç sürdürücü bir maden suyu. 2. Karbonat katılarak köpürtülmüş limonata.
- sinemaskop** (Fr. cinémascope, firma adından): Geniş bir sahnenin 55 mm'lik film üzerindeki görüntüye sığdırılmasından sonra göstericiye takılan, ikinci bir merceğe sıkıştırılmış görüntüyü, asıl büyüklüğüne çevirmesi temeline dayanan geniş perde ve üç boyutlu sinema tekniği.
- sinerama** (Fr. cinérama <İng. firma adından): Mercekleri 27 mm aralıklı üç ayrı alıcının yan yana birleştirilip eşleşmeli olarak çalıştırılmasıyla ortaya çıkan bir geniş perde ve üç boyutlu sinema tekiği.
- soket** (İng. socket, Marka adından): Kısa çorap
- sura** (Fr. surah, Hindistan'da dokumacılık merkezi Surate'nin adından): 1. -Yumuşak, ince bir tür ipekli kumaş. 2. Bu kumaştan yapılmış olan.
- şampanya** (Fr. champagne, Champagne yer adından): Açık renk, tatlı ve köpüklü şarap.
- şantung** (Çin eyaleti Şantung'un adından): Genellikle yazlık giyim eşyası yapılan, üzerinde kendinden desenli çizgileri bulunan, ham ipekle dokunmuş kumaş.
- şarapnel** (İng. shrapnel, Yapımcısı İngiliz topçu subayı Henry Shrapnel (1761-1842)'in adından): İçi misket dolu top mermisi.
- şoven** (Fr. chauvin, Fransız askeri Nicolas Chauvin'in adından): Şovenizmden yana olan (kimse, görüş vb.).
- tatar** (Tatar adından): Posta sürücüsü.
- termos** (Fr. thermos, marka adından): Yalıtım maddesiyle kaplı metal bir kılıf içine yerleştirilen, aralarında hava boşluğu bulunan çift çeperli cam şişeden oluşan, içine konan sıvının sıcaklığını uzun süre koruyan kap.
- tırhallı** (Yunanistan'daki Tırhala şehir adından): Aynı şartlar altında bulunanların aynı durumda olduklarını anlatmak için söylenen **tırhallı, hep bir hallı** deyiminde geçer.
- tokyo** (Tokyo şehrinin adından): Genellikle plâstik, açık bir tür terlik.
- tufeyli** (Ar. tufeyli, Tufeyl bin Zilal'in adından): Bir kimsenin sırtından geçinen, asalak, ekti, parazit.

- türkuaz** (Fr. turquoise, Türk adından): 1. Yeşile çalan mavi renkte değerli bir taş, firuze 2. Bu renkte olan.
- yafa** (Yafa şehrinin adından): Kalın kabuklu, çekirdekli bir portakal türü.
- yamyam** (Orta Afrika'daki zenci bir topluluğun adından): 1. İnsan eti yiyen (kimse). 2. mec. Yabanî, vahşî.
- yemeni** (Ar. yemenî, Yemen ülkesine ait): Kalıpla basılıp elle boyanan, kadınların başlarına aldıkları tülbent. 2. Bir tür hafif ve kaba ayakkabı.
- zeplin** (Alm. Zeppelin, Ferdinand von Zeppelin'in adından): Çoğunluğu hidrojen veya helyumla şişirilmiş güdümlü balon.

KISALTMALAR VE KAYNAKÇA

- Aktunç, Hulki;** Büyük Argo Sözlüğü, Afa Yayınları, İstanbul 1990.
- Ana Britanica** c. 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 15, 16, 20, İstanbul 1987, 1988, 1989, 1990.
- Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedi** c. 20, Milliyet Yayınları, İstanbul -----.
- Dictionnaire Larousse-Ansiklopedik Sözlük**, c. 5, Milliyet Yayınları, ----, 1993-1994.
- Eren, Hasan;** "Mısır tavuğu mu, mısırtavuğu mu?", Türk Dili, c. LV, sayı: 428, Haziran 1988, s. 316-320.
- HYD 2, 3: Aksan, Doğan;** Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim 2, 3, Türk Dil Kurumu Yayınları: 439/2, 3, Ankara 1990, 1982.
- Meydan Larousse** c. 1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11, İstanbul 1969, 1970, 1971, 1972, 1973.
- Özdem, Ragıp Hulûsi;** "Dilimizde Yerleşmiş Yabancı Unsurlar", İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi, c. 1, sayı: 2, İstanbul 1946.
- Türkçe Sözlük 1, 2;** Haz.: Başkan: Hasan Eren, Üyeler: Nevzat Gözaydın, İsmail Parlatır, Talât Tekin, Hamza Zülfiyar, Türk Dil Kurumu Yayınları: 549, Yeni Baskı, Ankara 1988.